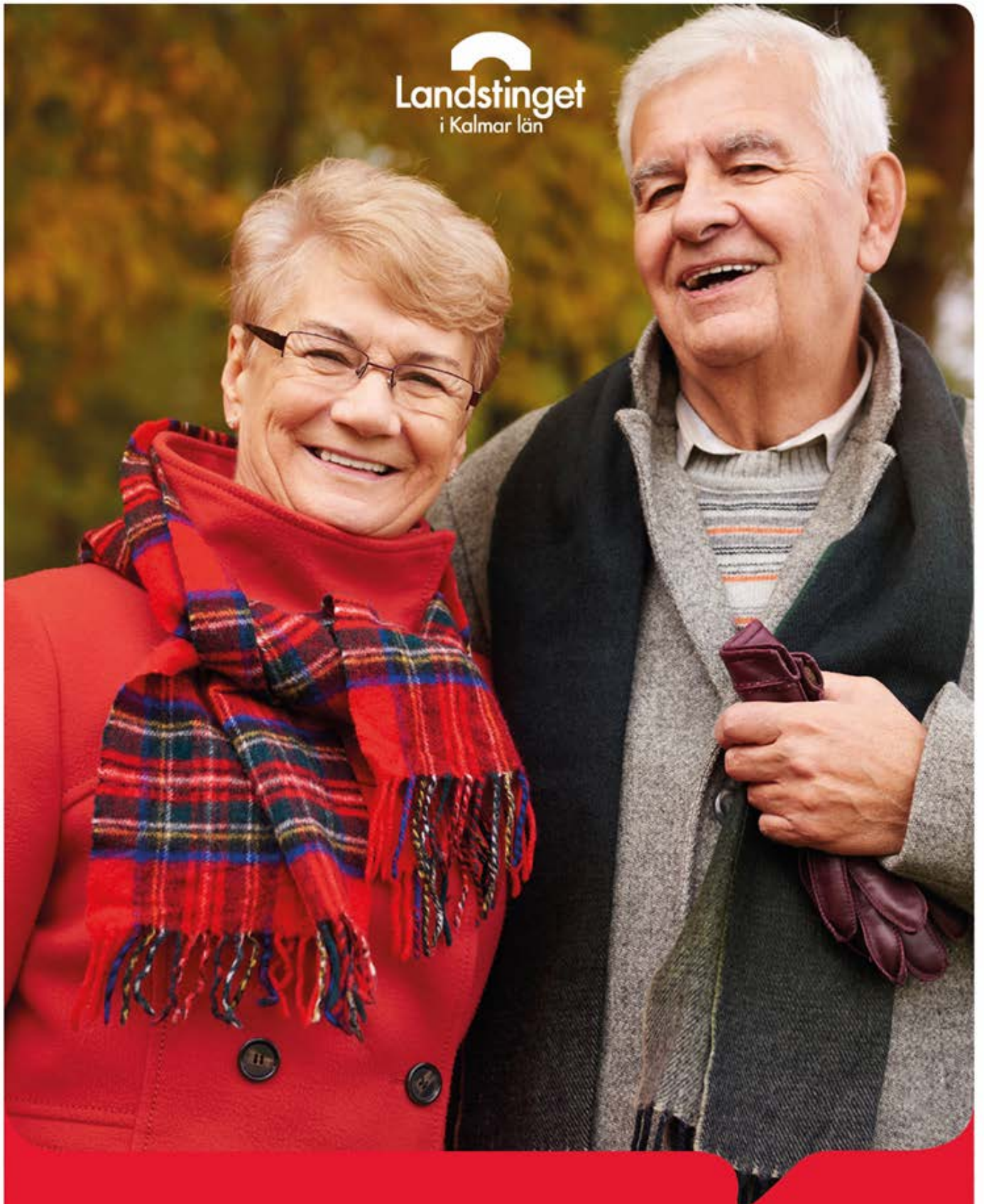

Landstinget
i Kalmar län

Medborgardialog

Västervik 30 maj 2017

Innehåll

Förord.....	3
Hur kan invånarnas egen kraft användas i framtidens hälso- och sjukvård?.....	4
Hur kan vården utanför sjukhus förändras så att den tillgodoser invånarnas grundläggande behov av hälso- och sjukvård?.....	5
Vilka nya möjligheter skulle du vilja använda i kontakt med hälso- och sjukvården?.....	6
Hur vill du att bemötandet och delaktigheten i sjukvården ska fungera för att du som patient ska känna dig nöjd?.....	7
Vilka fördelar och nackdelar ser du med att sjukvården använder modern kommunikationsteknik för att på distans komma patienterna närmare?.....	8
Hur tycker du att medborgardialogen ska användas i landstinget för att involvera fler medborgare?.....	8

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

Medborgardialog – uppskattad av medborgare och politiker

Den 30 maj 2017 genomfördes en medborgardialog i samband med landstingsfullmäktige i Västervik. Totalt hade ett 30-tal medborgare hörsammat inbjudan som gått ut till Västerviks ungdomsråd, pensionärsråd, Västervik framåt & företagare, elever på Västerviks gymnasium, studerande på Komvux och Gamleby folkhögskola, länets pensionärsorganisationer och funktionshinderorganisationer samt lokalföreningar i Västervik samt till allmänheten.

Annonsering skedde i dagspress, information fanns på ltkalmar.se och på digitala informationsskärmar uppsatta i väntrummen på hälso-centralerna och folktandvårdsklinikerna.

Utgångspunkten för dialogen togs i temat "Framtidens hälso- och sjukvård". Exempelvis ville vi få in medborgarnas synpunkter på primärvårdens ökade betydelse, behovet av mer av vård i hemmet och digitaliseringens möjligheter med vård på "distans". Samtalet var också öppet för de frågeställningar som deltagarna själva tyckte var viktigt.

Medborgardialogen är ett forum där medborgarna direkt får framföra förslag, idéer och åsikter till de folkvalda politikerna. Genom att genomföra dialoger vill medborgarutskottet stärka den demokratiska processen och ge de förtroendevalda ett bredare underlag för att fatta genomtänkta och hållbara beslut.

Dialogen inleddes med att ordförande i medborgarutskottet Jonas Hellberg berättade om landstinget och syftet med dialogen. Därefter gav Karl Landergren, planeringsdirektör, en exposé över vart hälso- och sjukvården är på väg. Samtalet startade sedan i dialogform i mindre grupper med särskilda samtalsledare.

Sammanställningen av medborgarnas svar ger oss folkvalda en god bild över hur medborgarna tycker att sjukvården fungerar i vårt län och hur de ser på framtiden. Sammanställningen är viktig för landstingets fortsatta förbättringsarbete i samtliga verksamheter.

Den här rapporten syftar till att sprida vidare de synpunkter som gavs. Ni som deltog får rapporten. Den sprids också vidare inom Landstinget.

Tack för visat engagemang!

JONAS HELLBERG (S)
Ordförande medborgarutskottet

MADELEINE ROSENQVIST (KD)
V ordförande medborgarutskottet

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

Hur kan invånarnas egen kraft användas i framtidens hälso- och sjukvård?

Om patientens egen kraft ska användas mer behövs utbildning, anser man i en grupp. Även friskvård, till exempel bassängträning, är viktigt för många.

Många av medborgarna framför att föreningslivet och studiecirkel har mycket att ge. Anhöriga kan också ge stöd så att den egna kraften kan användas. En person berättade om resurspoolen i Linköping där ett 70-tal volontärer ställer upp som ledsagare till alla som behöver stöttning och hjälp.

Man kanske inte bara skulle ordinera motion, utan även samvaro – det finns många ensamhushåll och ensamma föräldrar, anser man i en grupp. Mötesplatser är jätteviktigt. I en grupp menar man att det behövs arenor för att träffa andra patienter med samma diagnos. Brukarråd efterlyses. Någon har bra erfarenheter av att ha deltagit i brukarråd.

I en grupp förs en diskussion om vattenrehabilitering och att landstinget behöver satsa mer på egenvård. "När skadan är skedd är det ofta för sent." Gruppen anser att det bör finnas "livsstilscoacher".

I en grupp konstaterar man: Det är fortfarande mycket onödigt spring bland oss patienter, hur får vi ut medvetandet bland våra invånare att man kan komma väldigt långt själv?

Kost och motion är de viktigaste bitarna som det behöver pratas väldigt mycket om, framhåller en annan grupp. De betonar hur viktigt det är att landstinget samverkar med föreningslivet och studieförbunden. I samma grupp anser man att landstinget behöver ha mer kontakt med astmaförbund, diabetesförbund med mera – "så kanske det inte kommer att finnas så många oroliga människor på hälsocentralerna".

Sjukvårdsrådgivningen 1177 är fantastisk bra och skapar en trygghet, framhåller flera grupper. Dock tycker man att svarstiderna måste vara kortare, något som skulle spara onödiga besök på akuten på grund av oro.

I en grupp lyfter man fram så kallade trygghetsboenden, där det finns gemensamhetslokaler och personal ett visst antal timmar per dag. I gruppen anser man att trygghetsboendena ska byggas i närheten av till exempel särskilda boenden i och med att detta ger samordningsvinster med gemensam personal, gemensamma måltider etc.

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

”Drop-in-tider” anses värdefullt eftersom det ger trygghet, tycker man i en grupp. Den så kallade Högsby-modellen lyfts också fram. I Högsby får den som söker ambulansvård en första bedömning direkt på plats av ambulanspersonalen och kanske inte behöver åka in akut. Och ambulansen kan boka in besök dagen efter åt patienten.

I en grupp uppmanades landstinget att vårda patientföreningarna! De är viktiga och kan avlasta mycket för vården.

Hur kan vården utanför sjukhus förändras så att den tillgodoser invånarnas grundläggande behov av hälso- och sjukvård?

Här betonar många medborgare att det är viktigt att träffa samma läkare varje gång. Man efterfrågar en bättre kontinuitet då det skapar en ökad trygghet. I en grupp hoppas man i framtiden få träffa samma läkare hela tiden, i form av en dator med artificiell intelligens, som lär sig mer om en hela tiden.

Öppen mottagning på hälsocentralerna förordas av flera grupper. Många av dom privata mottagningarna har detta, men man önskar se det på fler av landstingets hälsocentraler. Det handlar om att stärka tillgängligheten. Också samverkan mellan kommun och landsting behöver stärkas.

I en grupp anser man att digitala lösningar, som Kry och Min Doktor, har gjort att den offentliga vården har fått skärpa till sig. I gruppen ansåg man att det var viktigt att landstinget kan erbjuda samma teknik och får beskedet att det pågår försök med ”digitala besök” inom landstinget.

Hälsocentralerna är ofta inte tillräckligt kompetenta när det gäller diabetes, framhåller man i en grupp. Specialistsjuksköterskorna kan i vissa avseenden mer än läkarna, anser man.

”Mellanvårdplatser” – som en del av sjukhusets verksamhet, i eller nära sjukhuset, föreslås från en grupp. I detta sammanhang efterlyser man också bättre kontakt mellan kommuner och landsting.

Någon menar att det är alldeles för stelbent i primärvården när ”de bara gör en sak varje gång”. Vill man ta ett blodtryck i samband med att man sökt för något annat, så får man beskedet att man måste beställa tid separat för detta.

Sjukvården måste våga ställa krav på patienterna, anser man i en grupp och tycker det är rimligt att kräva av patienter att de ska sluta röka inför en operation.

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

Andra personalgrupper än läkare kanske kan stå för kontinuiteten, resonerar man i en grupp. I vissa fall kanske man ska träffa en fysioterapeut eller psykolog först.

Landstinget borde satsa mer på eftervård, till exempel efter en hjärtinfarkt, ansåg man i en grupp. I gruppen vill man ha ett telefonnummer till en hjärtsjuksköterska på sjukhuset eller på sin hälsocentral. Det skulle vara bra att ha om man blir orolig eller deprimerad.

Samarbetet mellan Borgholms hälsocentral och kommunen om "hemsjukhuspatienter" lyfts fram i en grupp. Man ser stora fördelar med att slippa åka till sjukhuset och det tydliga ansvaret som primärvårdsläkaren har för "sina" patienter.

I en grupp framfördes oro över neddragningar i Västervik och man poängterade att man inte vill opereras i Kalmar. Man var rädda för att de bra läkare man har på sjukhuset kan komma att flytta om de inte får operera.

Vilka nya möjligheter skulle du vilja använda i kontakt med hälso- och sjukvården?

Medborgarna tror inte att digitaliseringen av vården egentligen är något negativt men att det, särskilt bland äldre, kan upplevas som otryggt då det är något som man känner sig främmande inför och där många kanske inte heller har tillgång till den digitala infrastrukturen.

Samtidigt som denna "digitaliseringsrädsla" finns inser man ändå att detta kommer att vara en nödvändighet för att underlätta för alla parter. I flera grupper konstateras dock att digitaliseringsrädslan är ett övergående problem. De flesta av dagens pensionärer är mycket datorvana.

Även oro för att personliga uppgifter kan "hackas", framfördes. I denna grupp ansåg man att ny teknik ofta sätts ut innan den är riktig färdig.

Samarbetet mellan hälsocentraler och hudmottagningar där man kan skicka bilder till hudmottagningen och få en tid "direkt i handen" om det krävs ett besök eller operation, lyfts fram som ett föredöme i en grupp.

Fler besök i vården borde gå att göra "mobilt". Ögonbottenfotografering och tandvårdsbussen lyfts fram som exempel.

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

Hur vill du att bemötandet och delaktigheten i sjukvården ska fungera för att du som patient ska känna dig nöjd?

Deltagarna uttrycker en stor nöjdhet med sjukvården generellt, både primärvård och slutenvård. Landstingets medarbetare är väldigt professionella och bemöter patienter med stor respekt.

Bemötandet ifrån medarbetarna upplevs som väldigt bra och det märks att landstinget haft detta som ett fokusområde. Som patient känner man sig nu lyssnad på.

Närhet och trygghet är viktiga förutsättningar för att man ska vara nöjd som patient, betonade man i en grupp. I denna grupp menade man att det måste finnas sjukvård – ”första insatserna” - även på mindre orter.

Flera deltagare lyfter fram de ständiga problemen med beroendet av hyrpersonal vid hälsocentralerna i Västerviks kommun, som de både själva upplevt och även hört från många andra medborgare. Det är inte bra för kontinuiteten, ”veckans läkare med olika piller”, som någon uttrycker det.

Bristande kontinuitet både inom psykiatrin och inom primärvården, kritiserades i en grupp. Kontaktsjuksköterskor borde finnas i större utsträckning, ansåg man i denna grupp som också skulle vilja att sjukhuset hörde av sig efter att man blivit utskriven. Här lyftes ortopedden på Oskarshamns sjukhus fram som ett föredöme.

Kritik framförs mot syncentralen i Västervik för långa väntetider. Det framförs också kritik mot rondsyste­met och utskrivningar där den personliga integriteten är hotad. Ta patienten till ett rum och prata i stället, säger en medborgare. Man tycker inte att det känns bra när läkaren kommer in i sal och pratar om ens sjukdomstillstånd då detta samtidigt framgår till resten av patienterna i salen. Man trycker på att integriteten är väldigt viktigt.

Någon uttrycker förståelse för att man ibland får vänta då det kan uppstå akuta situationer i sjukvården, men man vill få information om detta.

I en grupp framhålls att vården behöver ha en helhetssyn på människan – inte den enskilda diagnosen. I en annan grupp är man inne på samma linje och menar att vården ofta bara ser grunddiagnosen och därför missar andra problem.

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!

Vilka fördelar och nackdelar ser du med att sjukvården använder modern kommunikationsteknik för att på distans komma patienterna närmare?

En medborgare berättar om en person som åkt 30 mil för att träffa en onkolog i Kalmar. Att åka så långt bara för ett samtal är inte rimligt, anser denne medborgare. Samtalet borde kunna klaras via ett telefonsamtal eller en videokonferens.

I en annan grupp anser man att många av mötena i vården måste ske via ett riktigt mänskligt möte. Här för man också en diskussion om att det finns en risk att efterfrågan på vård ökar i och med att landstinget erbjuder ett större utbud.

En av deltagarna känner personer som förut använde dator, men som nu slutat med detta, därför att förändringen går för snabbt. Någon påpekar dock att detta är en generationsfråga och därför ett övergående problem. För nästa generation kommer allt detta att kännas naturligt.

Hur tycker du att medborgardialogen ska användas i landstinget för att involvera fler medborgare?

I samtliga grupper finns en positiv syn på medborgardialoger. Dock betonar man i en grupp är medborgardialogerna behöver marknadsföras bättre, så att fler medborgare kommer.

Varje dag lite bättre
– kraften hos många!